

Mange udenfor Salen, som tro, at der dengang blev ydet Velvillie paa Retfærdighedens Beføstning. Dette er nu ikke min Mening; jeg tror ikke, at der er ydet dem Mere, end Almenvellet fordret, men jeg har dog villet minde derom, naar denne Velvillie nu be-
 trægtes som intetbetydende. Hvad Retfærdigheden angaar, maa jeg gjøre opmærksom paa, at det er overordentlig vanskeligt at være Dommer i en Sag, hvori man selv særlig er interesseret, og at man neppe er berettiget til at tale om den strenge Retfærdighed, naar man befinder sig i et saadant interesseret Forhold (Carlsen: Maa jeg bede om Ordet). For mit Vedkommende skal jeg kun sige, at den strenge Retfærdighed ikke lider noget Afbræk ved denne Lov, og naar det ærede Kongevalgte Medlem, der nu reiste sig og bad om Ordet, igaar talte om Grundlovens Aand, saa svarer jeg dertil, at det aldrig har været Grundlovens Aand eller Mening at ville opretholde Fæstelovgivningens aldeles usforandret faaledes, som den var overleveret fra Fortiden. Der er en historisk Oplysning derom, der dog maasse har Tid at betyde, nemlig den, at paa den grundlovgivende Rigsdag en Godseier fra Sjælland, som desforærrer tidlig har trukket sig tilbage fra det politiske Liv, stillede den Forespørgsel til Regjeringen, om den ikke samtidig med Grundlovens Vedtagelse vilde fremkomme med Forslag til Reformer i den gjældende Landbolovgivning, en Forespørgsel, der affødte den saakaldte store Landbokommisjon, ved hvis Virksomhed ogsaa flere Lovforslag i den Retning ere fremkomne og senere blevne til Love. Jeg tror altsaa, at det nærværende Lovforslag er fuldstændig i den ældre Landbolovgivnings Aand, og at man paa ingen Maade kan paa-
 heraa se sig Grundloven som nogen Hindring for at vedtage det. — Der er kun et eneste Punkt, hvort jeg ikke er ganske uenig med det ærede Medlem, og det er med Hensyn til hans Erindringer imod § 8. Jeg finder ingen Uretfærdighed i denne Paragraf, fordi dens første Bestemmelse indeholder en Udvidelse af den Begunstigelse, der gaves ved Loven af 19de Februar 1861, og det er altsaa ikke ubilligt, at Udvidelsen af denne Begunstigelse følges af Indskrænkninger, om man end fra

et abstrakt theoretisk Standpunkt maatte kunne gjøre Indvendinger imod disse. Man kan ganske vist indvende, at det ikke beror paa Godseiernes egen Villie, hvorvidt de til et givet Tidspunkt kunne have solgt saa Meget af deres Fæstegods, som der forlanges, og at de altsaa forsaavidt uden egen Skyld maa lide Indskrænkning i de Duffer og Planer, de engang maatte have havt. Jeg vilde nok have foretrukket en anden Bestemmelse, som ogsaa gik ud paa en Indskrænkning i § 2 af Loven af 1861, men som paa ingen Maade kunde siges at træde Nogens Ret for nær, og som jeg derhos tror vilde være mere virksom til at fremme Fæstegodssets Salg, nemlig den, at efter et vist ikke altfor langt Aaremaal skulde den hele Begunstigelse ophøre for alle dem, som ikke inden dette Tidspunkt havde forelagt Indenrigsministeren en bestemt Salgsplan, hvort det var angivet, paa hvilken Maade de vilde udføre § 2 i Loven af 1861. Jeg tror, at en saadan Bestemmelse vilde virke kraftigere end den meget lange Tidsfrist, der her er givet, og imod den vilde der ikke kunne gjøres nogen Indvending fra Retfærdighedens Standpunkt.

Formanden: Med Hensyn til en Ytring, der saaldt fra det ærede Medlem, der nu havde Ordet, maa jeg gjøre opmærksom paa, at Medlemmer af Landstinget, selv om de i Folge deres private Stilling staa dette Forhold nærmere end andre Medlemmer, ikke derfor kunne siges her at være Dommere i deres egen Sag.

Strup: Den Bemærkning, jeg vil gjøre til det ærede Medlem, hvis ganske vist meget indskrænkede Anerkendelse af Berettigelsen af nogle af mine Indvendinger jeg er ham meget taknemmelig for — vi ere ikke forvæente med Hensyn til Velvillie, saa vi modtage med Taknemmelighed enhver nok saa lille Tilslutning til vor Anskuelse — den Bemærkning, jeg vil gjøre til det ærede Medlem, er den, at Grundloven af 1866 ikke har givet Godseierne nogen særlig Stilling i det politiske Liv; den har givet den højeste Skatteydelse en saadan Stilling, men de to Begreber falde ingenlunde